

KANKAISTENJÄRVEN SUOJELUYHDISTYS r.y.
Rekisteröintitunnus 208.647
Hämeenlinna

Asia HANKESUUNNITELMA

KANKAISTENJÄRVEN
PERUSSELVITYSPROJEKTI 2012-2013

1. Hankkeen nimi

Hankkeen nimi on Kankaistenjärven perusselvitysprojekti 2012-2013

2. Hakija

Hakija on Kankaistenjärven suojeluyhdistys. Yhdistyksen kotipaikka on Hämeenlinna.

Yhdistys on perustettu 15.6.2012.

Yhdistyksen rekisteröintitunnus on 208.647/18.9.2012.

Yhdistyksen osoite on Sibeliuksenkatu 11 A , 13 100 Hämeenlinna

3. Hakijan nykytilanne

Yhdistys on perustettu yhdyssiteeksi kaikille, jotka haluavat toimia Kankaistenjärven tilan säilyttämiseksi ja parantamiseksi. Yhdistyksellä on tällä hetkellä 83 henkilöjäsentä ja yksi yhteisöjäsen.

Yhdistyksen budjetti on vuodelle 2012 2000 euroa. Yhdistyksen toimintamahdollisuuksia järven perustilan selvittämiseksi pyritään parantamaan anomalla yhdistyksen käyttöön hankerahoitusta ja toiminta-avustuksia. Toimintaa pyritään saamaan aikaan hankkimalla alueen kunnat ja muut vesiensuojelutyötä tekevät mukaan kotijärven suojeluun.

Yhdistyksen puheenjohtaja on RaunoKattelus. Yhdistyksellä on 9 jäseninen hallitus.

4. Muut hankkeeseen osallistuvat tahot

Nyt Linnaseutu ry :ltä anottava hanke esitetään toteutettavaksi yksin, mutta järven perusselvitystyötä aiotaan viedä eteenpäin aktiivimalla Hämeenlinnan kaupunkia ja Janakkalan kuntaa tekemään veden laadun perusselvitystyötä lähivuosien aikana.

5. Hankkeen kohderyhmät, hyödynsaajat ja kohdealue

Hankkeen kohderyhmä on Kankaistenjärven suojeluyhdistys, jolla on 85 jäsentä.

Kankaistenjärvellä on noin 95 loma-asuntoa ja 3-4 vakituista asuntoa.

Loma-asuntoja voi arvioida käyttävän vuosittain noin 300 henkeä.

Lähiseutujen kylissä Hämeenlinnaan kuuluvissa Hangasmäen ja Kankaisten kylissä asuu n. 120 henkeä, Janakkalaan kuuluvassa Kontuvuoren kylässä asuu n 10 henkeä.

Kankaisten kylä sijaitsee järven rannalla, sen länsipuolella, Hangasmäen kylä levittäytyy Kankaistenjärvestä itään 10-tien suuntaisesti. Kontuvuoren kylä sijaitsee n 5 km Hangasmäestä etelään entisen Harvialan kartanon metsien sisällä Kankaistenjärven ”yläpuolella”.

Kylien asukkaat hyödyntävät järveä virkistyskäytössä, mm uimapaikkana ja kalastuksessa. Lisäksi järven pohjoispään yleistä uimarantaa käyttää kesäisin suuri joukko kaupungista tulevia .

Kontuvuorentien ja Lahdentien tuntumassa oleva uimapaikka tunnetaan eräänä Hämeenlinnan alueen puhtaimmista.

Kankaistenjärvellä kalastusasioita hoitaa Kankaistenjärven osakaskunta, joka myy vuosittain noin 200 kalamerkkiä. Merkit lunastaneita ruokakuntia on noin 50. Osakaskunnan puheenjohtajana toimii Pertti Heikkilä.

Kaikkiaan järven kanssa tekemisissä olevia ihmisiä voidaan arvioida olevan noin 600 henkeä.

Hankkeen kohdealue on paikallinen. Kankaistenjärvi sijaitsee puoliksi Hämeenlinnan, puoliksi Janakkalan kunnan alueella.

5.1.Kankaistenjärvi on anottavan selvityshankeen kohde.

Kankaistenjärvi kuuluu Kokemäenjoen -Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueeseen.

Järvi on Vanajaveden vesistön latvajärvi. Kankaistenjärvi itse laskee Myllyojaa pitkin

Katumajärveen.Kankaistenjärven pinta-ala on 272 ha. Järven keskisyvyys on 4 m, maksimisyvyys yli 30 m, vesitilavuus noin 16 milj m³. Kankaistenjärven korkeus merenpinnasta on 111,6 m.

Valuma-alueen pinta-ala on 13 km². (Jutila, 2012)

Järven valuma-alueelle on tyypillistä pieni peltoisuus (3%) ja runsas järvisyys (21%).

Järven valuma-alueista merkittävimmän kuormituslähteen muodostavat metsätalousalueet

Janakkalan puolella Kontuvuoren rinteillä ja Hämeenlinnan puolella oleva laaja soinen metsäalue, joka laskee Komulahdenojaa pitkin Kankaistenjärven pohjoispäähän lähelle uimarantaa.

Komulahdeojan rannalle sijoittuu myös valuma-alueen ainoat pellot ja mullankäsittelyasema.

Järven vedelle on luonteenomaista hyvin pitkä viipymä.

Kankaistenjärven laatua on tutkittu vuodesta 1974 lähtien neljällä havaintopaikalla.

Kankaistenjärvi on pitkään ollut perustyyppiltään kirkasvetinen, karu järvi. Järveä voidaan pitää

kirkasvetisenä vähähumuksisena järvenä. Järven happamuustaso on lähellä neutraalia, happamuus on lisääntynyt talvisin , puskurikykyä voidaan pitää tyydyttävänä tai välttävänä. Veden

sähkönjohtavuus on ollut normaalilla tasolla. (Jutila , 2012)

Kankaistenjärven veden laatu on pysynyt pitkään muuttumattomana rehevyytason suhteen, mutta viime vuosina on rehevyyden todettu voimakkaasti lisääntyneen ilmentyen erityisesti vesikasvien määrän lisääntymisenä ja verkkojen limoittumisena etenkin alkukesällä.

Viime vuosina on tehty järveltä toistuvasti sinilevähavaintoja, mikä myös kertoo järven rehevöitymisestä. Kankaistenjärven ekologinen luokka on kuitenkin erinomainen kokonaisfosforin, typpipitoisuuden ja klorofyllin osalta. Pohjan happipitoisuus on ollut hyvä, reilusti yli 5 mg /l. Fosforipitoisuus on pitkään ollut alle 10 mikrogrammaa/l ja typpipitoisuuskin alle 400 mikrogrammaa/l. (Jutila, 2012)

5.2. Kankaistenjärvi kalavetenä

Järven kalakanta on hauki-särki-ahvenvoittoinen. Kankaistenjärvessä on kohtalainen muikkukanta, siikaa on istutettu, samoin täplärapua ja järvitaimenta.

Kalastusasioita hoitaa Kankaistenjärven osakaskunta, joka myy vuosittain noin 200 kalamerkkiä. Kalastusmerkin lunastaneita ruokakuntia on n. 50. Kalastuskunta on tehnyt pyydysmerkkirahoilla vuosittain kalanistutusta.

5.3. Kankaistenjärven veden laadun selvitystyö

Hämeenlinnan kaupungin ympäristötoimen asiantuntija Heli Jutila on kartoittanut vesikasvillisuutta koko järven alueelta kesällä 2012. Tulokset julkaistaan talvella 2013.

ELY-keskuksen asiantuntija on kaikuluodannut järven kesällä 2012. Tarkoituksena on laatia yhdessä Maanmittauslaitoksen kanssa Kankaistenjärven pohjan syvyyskartta.

Janakkalan kunnan aloitteesta ollaan käynnistämässä Kankaistenjärven valuma-alueen ravinnekuormituksen selvitystyö HAMK:n oppilastyönä lukuvuonna 2012-2013.

Kankaistenjärven suojeluyhdistys on käynnistänyt talkootyönä veden näkösyvyyden, lämpötilan ja veden korkeuden mittaamisen. ELY-keskuksen asiantuntija on asentanut vedenkorkeuspaalun syyskuussa 2012 Komulahdenojan siltarumpuun.

6. Hankkeen tausta, tarpeellisuus, tavoitteet ja tulokset

Linnaseutu ry:n tukema hanke päätettiin suunnitella, koska perustetun suojeluyhdistyksen tehtävänä on tehdä perusselvitystä ja parannustoimenpiteitä Kankaistenjärven kunnan säilyttämiseksi ja parantamiseksi. Kankaistenjärvi pienenä, puhtaana pidettynä latvavetenä on jäänyt aikaisemmin tutkimushankkeiden ulkopuolelle. Kuntien omat resurssit eivät kiristyvän kuntatalouden aikana riitä laajojen selvitystutkimusten tekemiseen, koska vailla perustutkimusta olevia järviä on vielä runsaasti.

Kankaistenjärven suojeluyhdistyksen omat resurssit ovat rajoitetut, koska jäsenmaksutuloista kertyy vain noin 2000 euroa. Yhdistys selvittää aktiivisesti myös muita rahoituslähteitä.

Hämeenlinnan seudun luonnonsuojeluyhdistystä lähellä olevalta rahastolta on tarkoitus anoa vuodelle 2013 avustusta lähinnä järven pohjaeliöiden tutkimiseen.

Hämeenlinnan kalastusalueen varoista ollaan anomassa lisärahoitusta nyt anottavaan koekalastukseen sekä mahdollisesti kalojen raskasmetalli- ja radioaktiivisuustutkimukseen. Mukaan lukien myönnettävät avustukset on yhdistyksen käytössä korkeintaan 15 000 euroa vuoden 2013 aikana.

Nyt anottavana oleva hanke on tarpeellinen erityisesti siksi, että kuntien tekemä järven laadun seuranta rajoittuu lähinnä järviveteen, uimaveden laadunseurantaan ja veden happipitoisuuden seurantaan.

Kuntien resurssien puutteen vuoksi ei ojavesien ravinnekuormitusta ole voitu selvittää. Tavoitteena on laatia nyt suunnitellun projektin tulosten pohjalta Kankaistenjärven ravinnetaselaskelma. Saadut vesianalyysit, virtaamamittaukset sekä maankäytön mukaisten normikuormitusten tunteminen on edellytyksenä järven ravinne- ja kuormituslaskelman tekemiselle.

Koekalastuksen tekeminen on tärkeää ja mielenkiintoista, koska vastaavaa ei aikaisemmin ole suoritettu. Järven kalaston rakenne voi tuoda tutkijoille lisätietoa myös veden laadusta ja järven kunnosta. Samalla koekalastus antaa mielenkiintoista tietoa kalastajille.

Tiedottamisen sisällyttäminen hankkeeseen on perusteltu sillä, että tiedottaminen järvestä ja sen hoito- ja kunnostustoimista on järven suojeluyhdistyksen yksi perustehtävä. Myös hankkeen tuoma uusi tieto ja hankkeen eteneminen voidaan saada jäsenten ja sidosryhmien tietoon nopeammin.

Yleisenä tavoitteena sekä Kankaistenjärven suojeluyhdistyksellä että sen toteuttamilla hankkeilla on tuoda lisätietoa järvestä sekä saattaa tieto nopeasti järven käyttäjille. Lyhyen ajan tavoitteena on myös hoito- ja kunnostusohjelman laatiminen Kankaistenjärvelle. Pitkän ajan tavoitteena on ylläpitää ja parantaa veden laatua.

7. Hankkeen sisältö, toimenpiteet ja aikataulu

7.1. Ojavesitutkimus

Osallistuminen Kankaistenjärven ojavesien tuoman ravinnekuormituksen selvittämiseen yhteistyössä Janakkalan kunnan kanssa.

Tavoitteena on kartoittaa kaikki järveen laskevat purkuojat sekä syksyllä 2012 että keväällä 2013 ylivirtaaman aikana. Se toteutetaan yhteensä kahdellatoista (12) ojavesinäytteellä syksyllä 2012 ja vastaavista havaintopaikoista keväällä 2013 ylivirtaaman aikana 20 ojavesinäytteellä. Tämän lisäksi Janakkalan kunta vastaa osasta ojavesien aiheuttamista analyysikuluista. Janakkalan kunnan kustantamat näytteet tutkitaan Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen laboratoriossa Hämeenlinnassa.

Tämän hankkeen analyysilaboratorioksi valittiin tarjouksen perusteella Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen(KVVY:n) laboratorio. Ojavesinäytteiden ottamisen yhteydessä määritellään kunkin ojapisteen virtaama. Ensimmäisellä näytteenotokerralla näytteenottoa ja virtaamamittausta konsultoi KVVY:n vesiasiantuntija. Myöhemmät näytteenotot ja virtaama-arviot tekee suojeluyhdistys talkootyönä. Näytteet otetaan ohjeen mukaan laboratorion toimittamiin

pulloihin ja toimitetaan vuorokauden kuluessa analysoitavaksi laboratorioon. Suojeluyhdistyksen puolesta näytteenotosta vastaa hankesihteeri Pekka Honkala.

Näytteenoton ja vesianalyysien kustannukset:

32 näytettä a 175 euroa , yhteensä 5600 euroa
näytteenoton konsultointi 300 euroa
muut vesianalyysikulut 600 euroa
Vesitutkimukset yhteensä 6500 euroa

7.2. Kankaistenjärven koekalastus 2013

Ajankohta koekalastukselle on elokuu 2013. ProAgria Hämeen kalatalousosasto toteuttaa koekalastuksen ostopalveluna. Koekalastus vaatii lisäksi talkootyötä, jonka tekevät suojeluyhdistyksen jäsenet.

Koekalastus käsittää myös suunnittelun ja karttatyöt. Se toteutetaan Nordic-koeverkoilla standardin mukaan yhteensä 39 verkkoa= 3-4 verkkoyötä.

Koekalastukseen kuuluu lisäksi saaliin käsittely, kaluston huolto, aineiston talletus, tulosten raportointi ja tulosten esittely. Saaliista tehdään laatuanalyysijä.

Hämeenlinnan kalastusalue ry tukee koekalastuskustannuksia siten, että tämän hankkeen rahallinen osuus on 2000 euroa.

Koekalastuksen kustannukset:

Koekalastus tarjouksen mukaan 3100 euroa sis alv.
Hankkeen osuus koekalastuskustannuksista on 2000 euroa.

Kankaistenjärven suojeluyhdistyksen hankkeen rahaosuus (Linnaseutu) 2 000 euroa

ProAgrian laskun osuus koekalastuksesta	2000 euroa
Suojeluyhdistyksen talkootyön osuus koekalastuksessa	
35 tuntia a 10 euroa yhteensä 350 euroa	350 euroa
Hankkeen osuus koekalastuksesta	2350 euroa

(hankkeen ulkopuolisena Hml:n Kalastusalue ry:n tuen osuus on 1100 euroa)

7.3. Kankaistenjärvi- tiedotus 2013

Kankaistenjärven suojeluyhdistyksen yhtenä perustehtävänä on järvestä tiedottaminen.

Tämän hankkeen kolmanneksi osioksi on valittu tiedotustoiminta.

Tiedotus koostuu kolmesta osiosta:

1. rahan varaaminen tiedotteen painatuskuluihin syyskuu 2013	yht 1000 euroa.
2. talkootyö Kankaistenjärven suojeluyhdistyksen www-sivujen laatumiseksi ja aineiston tuottamiseksi 40 tuntia a 10 euroa	yht 400 euroa

7.4. Hankkeen kirjanpito, hallinnointi ym kulut 500 euroa

Hankkeen kustannukset yhteensä ilman talkootyötä	10 000 euroa
Talkootyön osuus yhteensä	750 euroa

Hanke alkaa 1.11.2012.
Hanke päätty 31.12.2013

8. Hankkeen talous

8.1. rahoitussuunnitelma

Hankkeen menot:

Pos.1. Ojavesi- ja järvitutkimuksen analyysikulut	6 500 euroa
Pos.2. Kankaistenjärven koekalastus 2013	2 000 euroa
Pos.3. Kankaistenjärven tiedotuskulut 2013	1 000 euroa
Pos.4. Hankkeen hallinnointi ja kirjanpito	500 euroa
Pos.5. Talkoontyön hinta (talkootyö koekalastuksessa ja tiedotuksessa)	750 euroa

Hankkeen menot yhteensä **10 750 euroa**

Hankkeen tulot:

Pos.1. Kankaistenjärven suojeluyhdistyksen omarahointus (rahana)	325 euroa
Pos.2. Kankaistenjärven suojeluyhdistyksen talkootyö	750 euroa
Pos.3. Linnaseudun Leader-ryhmän tuki	9675 euroa

Hankkeen tulot yhteensä **10 750 euroa**

8.2. omarahointusosuus

Kankaistenjärven suojeluyhdistys sijoittaa hankkeeseen yhteensä 1075 euroa siten, että oman talkootyön osuus on 750 euroa käsittäen 40 tuntia työtä internet-sivuston laatimiseksi ja aineiston tuottamiseksi. Yhdistyksen jäsenet osallistuvat myös talkootyöllä koekalastuksen toteuttamiseen kesällä 2013. Koekalastukseen käytetään 35 talkootyötuntia. Yhden talkootyötunnin hinta on 10 euroa tunnilta. Hakija sijoittaa lisäksi 325 euroa rahaa hankkeeseen.

8.3. likviditeettisuunnitelma

Suojeluyhdistyksen kassavaranto on hankkeen aloitushetkellä noin 1500 euroa. Yhdistys kerää alkuvuodesta vuoden 2013 jäsenmaksut. Yhdistyksellä on tarkoitus hakea 2-4 välimaksatusta hankkeen aikana vuonna 2013. Tarvittaessa yhdistyksen hallituksen on otettava lyhytaikaista lainaa hankkeen kulujen maksamiseksi ennen maksatushakemusta rahoittajalta.

8.4. hankintojen kilpailluttaminen

Rahoittajan ohjeiden mukaan kaikki yli 2000 euron hankinnat tulee kilpailluttaa.

Tässä hankkeessa on pyydetty kaksi tarjousta vesianalyyseistä, koekalastuksesta, kirjapainotyöstä sekä tilitoimistotyöstä.

Vesianalyysit on pyydetty KVVY:n lisäksi Viljavuuspalvelu Oyltä, Koekalastustarjous on pyydetty Suomen Vesistöpalvelu Osk:ta sekä ProAgria Hämeeltä (Hämeen Kalatalouskeskus), tilitoimistotarjous on pyydetty Taloushallinto Vähätiitto Oyltä sekä Tilituulos Oyltä. Kirjapainotarjoukset ovat Offsetkolmiolta sekä

9. Organisaatio ja johtaminen sekä seurantaryhmä

Hankkeen vastuullisena johtajana toimii Kankaistenjärven suojeluyhdistyksen puheenjohtaja Rauno Kattelus yhdessä yhdistyksen hallituksen kanssa. Hankkeen käytännön toteuttamisesta vastaa Pekka Honkala, hankkeen talousvastaavana on yhdistyksen taloudenhoitaja Jarmo Holma. Hankkeen kirjanpidon hoitaa yhdistyksen käyttämä tilitoimisto Taloushallinto Vähätiitto OY.

Hankkeelle ei valita sen koosta johtuen seurantaryhmää. Hanketta koordinoi suojeluyhdistyksen hallitus.

10. Hankkeen seuranta, raportointi ja tiedottaminen

Hankkeen toteuttaminen alkaa 1.11.2012 ja se päättyy vuoden 2013 lopussa. Hankkeen operatiivinen toiminta lopetetaan syyskuuhun 2013 mennessä.

Hankkeesta tehdään rahoittajalle pyydetyt väliraportit sekä toiminnasta että taloudesta. Suojeluyhdistyksen hallitus seuraa hankkeen toteutumista kokouksissaan. Hankkeesta laaditaan loppuraportti. Hankkeen tuloksia esitellään hankkeeseen kuuluvassa tiedotusosiossa (kohta 7.3.) ja yhdistyksen www-sivuilla. Hankkeen tiedottamisesta sopii hankesihteeri yhdessä yhdistyksen puheenjohtajan kanssa.

11. Hankesuunnitelman tiivistelmä

Hankkeen nimi: ” Kankaistenjärven perusselvityshanke 2012-2013 ”

Hankkeen toteuttaja: Kankaistenjärven suojeluyhdistys ry.

Hankkeen arvo on 10.750 €. Linnaseudun Leader-ryhmältä anottava tuki on 90 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Hanke on yleishyödyllinen maaseudun kehittämishanke, joka kohdistuu Kankaistenjärven ja sen ranta-alueiden asukkaiden hyväksi.

Hämeenlinnan ja Janakkalan rajalla sijaitseva Kankaistenjärvi tunnetaan karuna ja kirkkasvetisenä latvajärvenä. Järven tilaa uhkaa kuitenkin rehevöityminen ja muut ympäristöuhat. Hankkeeseen sisältyy järveen purkautuvien ojavesien kartoitus, kalakannan arviointi koekalastuksella ja järvestä tiedottaminen.

Hanke toteutetaan pääasiassa vuoden 2013 aikana konsulttityönä, mutta suojeluyhdistyksen jäsenet tekevät hankkeessa talkootyötä. Hankkeeseen ei sisälly investointeja.

Hankkeen tuloksista tiedotetaan jäsenille ja sidosryhmille painetulla julkaisulla ja internetin kotisivuilla. Hankkeen tulokset ovat pohjana myöhemmin laadittavalle Kankaistenjärven hoito- ja suojelusuunnitelmalle.